

FOLKHÄLSOPOLITISKT PROGRAM FÖR OCKELBO KOMMUN

2015-2018

Antaget av KF §31/15

Folkhälsopolitiskt program för Ockelbo kommun

Syftet med Folkhälsopolitiska programmet är att ange riktning för det lokala tvärsektoriella folkhälsoarbetet. Programmet ska skapa struktur och prioritera de områden som särskilt ska stå i fokus. Vår förhoppning är att det ska vara ett stöd och inspirationskälla för många olika aktörer.

Det görs i dag insatser och uppföljningar i våra kommunala nämnder och förvaltningar som syftar till att förbättra folkhälsan bland befolkningen. För att nå målen i den till programmet kopplade verksamhetsplanen, behövs dock många olika aktörer på alla nivåer i samhället. FolkhälsaBRÅ vill därför också stimulera andra aktörer i samhället till initiativ och engagemang i folkhälsofrågor, både enskilt och i samverkan. För att detta ska lyckas krävs att vi kommunicerar folkhälsa på alla nivåer.

Det folkhälsopolitiska programmet är vägledande inom området Folkhälsa, för Ockelbo kommuns verksamheter och således för dess förtroendevalda och personal samt för utformningen av den service som kommunen ger. De effekter som programmet vill åstadkomma berör dock alla kommuninnevånare, föreningsliv, näringsliv och andra aktörer.

FolkhälsaBRÅ vill att förutsättningar skapas för en bättre hälsa för kommuninvånarna, men detta kan aldrig ersätta den enskildes ansvar för sin egen hälsa.

Magnus Jonsson
Kommunstyrelsens ordförande

Mia Lindblom
Folkhälso- och beredskapssamordnare

Genomförande

Det Folkhälsopolitiska programmet ska genomsyra all kommunal verksamhet där man arbetar mot kommunens innevånare och där ansvaret skall ses som gemensamt. En årlig verksamhetsplan upprättas gemensamt utifrån de prioriterade målområdena, i kommunens förvaltningar. I verksamhetsplanen anges de aktiviteter som ska genomföras inom folkhälsoområdet under året samt vilka som är ansvariga för att detta sker. Denna plan är kommungemensam.

Varaktighet

Det folkhälsopolitiska programmets varaktighet är mandatperioden 2015-2018. Detta program gäller dock tills nytt program beslutats under första året av nästkommande mandatperiod, 2019. Programmet revideras årligen i FolkhälsaBRÅ.

Uppföljning

Verksamheternas praktiska arbete utifrån den årliga verksamhetsplanen ska årligen följas upp och sammanställas. Ansvarig för att detta genomförs är folkhälsosamordnaren. Denna sammanställning rapporteras i kommunens nämnder och i FolkhälsaBRÅ. Verksamhetsplanen ska även, enligt avtal, rapporteras till samhällsmedicin, region Gävleborg.

Folkhälsa

Att ha en god hälsa är ett av de viktigaste värdena i livet. Befolkningens välfärd är en betydelsefull resurs och ett grundläggande villkor för en positiv samhällsutveckling. En god folkhälsa kännetecknas av god livskvalitet, hög medellivslängd, låg sjuklighet och jämlikhet i befolkningen.

Hälsa handlar om individens fysiska, psykiska, sociala och upplevda tillstånd. Människors hälsa påverkas av olika bestämningsfaktorer - det vill säga de faktorer i samhällsorganisationen och människors levnadsförhållanden som bidrar till hälsa och ohälsa. En del faktorer är svåra att göra något åt, ex. det biologiska arvet eller allmänna miljöfaktorer. Däremot kan faktorer som sammanhänger med hur samhället är organiserat så som bostadsplanering, trafikmiljö, utbudet av alkohol och tobak, arbetsmiljöer och arbetets organisation, påverkas genom kollektiva beslut. Andra bestämningsfaktorer kan hänföras till människors levnadsvanor; kost, motion, rökning och användning av droger.

Folkhälsa handlar om hela befolkningens hälsa. En god folkhälsa innebär inte bara ett sammantaget gott hälsotillstånd i befolkningen, utan också att hälsan är jämnt fördelad. Att arbeta med folkhälsa innebär i grunden att skapa gynnsamma förutsättningar och miljöer. Det handlar också om att ge möjlighet till egna hälsosamma val. Folkhälsoarbetet sker systematiskt med målinriktade hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande insatser genom att skapa stödjande miljöer eller undanröja risker.

Folkhälsoarbete är ett långsiktigt arbete för att stärka och utveckla livsvillkor som främjar hälsa och förebygger ohälsa. Arbetet grundas på kunskap om befolkningens hälsa och

om sambanden mellan samhällets utformning och folkhälsa. Folkhälsoperspektivet måste därför finnas med i alla delar av samhällsplaneringen.

Medan ansvaret för individens hälsa är ett samspel mellan individ och samhälle – är folkhälsan i högre grad ett ansvar för samhällets politiska församlingar och dess myndigheter.

Nationella och regionala förutsättningar

Utgångspunkten för folkhälsoarbetet i Sverige är det nationella folkhälsomålet ”att skapa samhälleliga förutsättningar för en god hälsa på lika villkor för hela befolkningen”. Den nationella folkhälsopolitiken har också beslutat om elva målområden för det samlade folkhälsoarbetet. Dessa mål har sin utgångspunkt i hälsans bestämningsfaktorer, dvs. de faktorer som är avgörande för en god hälsa hos befolkningen.

De 11 nationella folkhälsomålen

1. Delaktighet och inflytande
2. Ekonomiska och sociala förutsättningar
3. Barn och ungas uppväxtvillkor
4. Hälsa i arbetslivet
5. Miljöer och produkter
6. Hälsofrämjande hälso- och sjukvård
7. Skydd mot smittspridning
8. Sexualitet och reproduktiv hälsa
9. Fysisk aktivitet
10. Matvanor och livsmedel
11. Tobak, alkohol, narkotika, dopning och spel

<http://www.folkhalsomyndigheten.se/amnesomraden/livsvillkor-och-levnadsvanor/folkhalsans-utveckling-malomraden/>

FolkhälsaBRÅ

FolkhälsaBRÅ är ett politiskt samverkansorgan. Ett sammanslaget råd – Folkhälsa och Brottsförebyggande. FolkhälsaBRÅs syfte är att initiera, utveckla och samordna resurser för ett förebyggande, hälsofrämjande och brottsförebyggande arbete. Förutom Ockelbo kommun finns i rådet representanter från polisen, region Gävleborg, kommunalt bolag, svenska kyrkan och service och handel.

Rådet består av:

Magnus Jonsson, (s) ordförande
Lena Schenström, (c)

Åsa Svärd, (s)
Yvonne Wendelius, (s)

Kommunstyrelsen
Utbildnings- och
kulturnämnden
Socialnämnden
Bygg- och miljönämnden

Folkhälso- beredskapssamordnare
Socialchef
Utbildnings- och kulturchef
Bygg- och miljöchef
VD Ockelbogårdar
Teknisk chef/säkerhetschef
Enhetschef Hälsocentralen
Chef för områdespolisen
Kyrkoherde, Svenska Kyrkan
Ordf Service och handel
Missionskyrkan i Ockelbo

FolkhälsaBRÅ ska ha god kännedom om folkhälsoläget i kommunen för att kunna prioritera och skapa strategier för hälsofrämjande insatser. Det sker med fokus på den enskildes ansvar för sin hälsa. Basen i det lokala folkhälsoarbetet utgörs av den ordinarie verksamheten inom kommunen och primärvården.

Rådet ska aktivt arbeta med

- Kartlägga och analysera hälsoläget i kommunen
- Verka för att konsekvenserna för folkhälsa belyses i såväl planering som beslutsprocess inom samtliga nämnders ansvarområde.
- Att styra mot insatser för att påverka befolkningens livsvillkor.
- Att integrera folkhälsoperspektiv i de olika aktörernas ordinarie verksamhet
- Skapa förutsättningar för att genomföra praktiskt folkhälso- och brottsförebyggande arbete.
- Samordna och utveckla och initiera tvärsektoriellt folkhälso- och brottsförebyggande arbete.
- Årligen upprätta verksamhetsplan samt utvärdera den för året som passerat

Avtal

Till och med 2016 finns ett avtal mellan länets kommuner och nuvarande region Gävleborg

- till folkhälsoarbetet ska en folkhälsosamordnare vara anställd med kommunen som huvudman för tjänsten.
- folkhälsoarbetet ska utgå från gemensamt framtagna behovsbilder och prioriteringar och från en gemensamt framtagen verksamhetsplan vilken rapporteras till region Gävleborg årligen

Utgångspunkter

Till grund för utformningen av Ockelbo kommuns folkhälsopolitiska program ligger den nationella folkhälsopolitiken – de 11 nationella folkhälsomålen, regionala dokument (se länkar) samt kommunens Vision 2020.

Det regionala folkhälsoprogrammet

Det regionala folkhälsoprogrammet är under utformning och är vid dags dato ej färdigställt

Gemensamma utgångspunkter Folkhälsa

http://gammal.regiongavleborg.se/download/18.644b656e13826e22c2b80004382/GU_120307.pdf

Den regionala ANDTstrategin

http://www.lansstyrelsen.se/gavleborg/SiteCollectionDocuments/Sv/publikationer/2014/LG_ANDT_broschyr_webb.pdf

Regionala Utvecklingsstrategin

<http://gammal.regiongavleborg.se/download/18.2ac36b3713ef1aa32b880001158/RUS+2013+%283%29.pdf>

Strategi för långsiktigt barn- och ungdomspolitiskt arbete i Gävleborg

http://gammal.regiongavleborg.se/download/18.1185bb51130b376b6c980009154/popstrategin_barn+och+unga.pdf

Vision 2020

<http://www.ockelbo.se/PageFiles/24/vision2020.pdf>

Det gröna Ockelbo

Vi välkomnar

Vi växer

Vi samverkar

Prioriterade områden för folkhälsoarbetet i Ockelbo kommun

Dessa är de områden som Ockelbo kommun valt att prioritera under 2015-2018 utifrån utgångspunkterna tidigare i detta dokument.

Målområde 1: Delaktighet och inflytande

Alla som bor och verkar i Ockelbo ska ha möjlighet att känna delaktighet i samhället och ha inflytande över sin livssituation. Att känna samhörighet och uppleva möjlighet att påverka sin livssituation påverkar hälsan positivt. Det hänger samman med att samhället är tillgängligt och inkluderande för alla.

Målområde 2: Ekonomiska och sociala förutsättningar

Alla som bor och verkar i Ockelbo ska ha möjlighet att känna social och ekonomisk trygghet. Ekonomi ska och sociala förutsättningar är grundläggande livsvillkor för folkhälsan. Ekonomisk stress och social otrygghet skapar ohälsa och leder till ökad ojämlikhet i hälsa.

Målområde 3: Barn och ungas uppväxtvillkor

Alla barn och ungdomar i Ockelbo ska ha möjlighet att leva under goda och jämlika uppväxtvillkor. Förhållanden under uppväxtåren påverkar barn och ungas hälsa och livsvillkor genom hela livet. Tidiga insatser är därför viktiga för att främja en god folkhälsa långsiktigt.

Målområde 11: Tobak, alkohol, narkotika, dopning och spel

Alla som bor och verkar i Ockelbo ska ha möjlighet att leva i ett samhälle fritt från narkotika och dopning, med minskade medicinska och sociala skador orsakade av alkohol och med ett minskat tobaksbruk för att sträva mot en jämlik hälsa för hela befolkningen.